BIBLIOTEKA POLSKA W WIEDNIU.

Sprawozdanie Wydziału

z czynności w r. 1891.

Program Wydziału i sekcyj Towarzystwa naszego, znany Członkom z poprzednich corocznych sprawozdań, nie doznał w roku ubiegłym żadnej zmiany. W niniejszym przeto obrazie usiłowań naszych i trudów całorocznych ograniczamy się do treściwego zestawienia ich ostatecznych wyników, pomijając to wszystko, co członkom jest już wiadomem.

W roku ubiegłym te same co w latach poprzednich osoby składały Sekcyą biblioteczną i zawiadywały biblioteką, t. j. pp. St. Nowiński, Dr. Hugo Linhardt i Dr. Henryk Monat.

W urządzeniach bibliotecznych żadna nie zaszła zmiana. Wydawaliśmy książki jak dawniej co poniedziałek i piątek popołudniu od godziny 4. do 8. W tych godzinach i dniach lokal nasz dostępny jest nietylko dla członków, lecz także i dla gości; członkowie zaś mogą nadto przebywać w nim według upodobania także w innych dniach i godzinach.

Przeczytano i przejrzano w ciągu ubiegłego roku 978 dzieł w 1198 tomach.

Biblioteka nasza, która z końcem grudnia 1889 liczyła 4328 dzieł w 5514 tomach, powiększyła się w roku ubiegłym o 810 dzieł a 1043 tomy i zawierała ogółem 5138 dzieł w 6557 tomach.

Skład pojedynczych działów biblioteki był następujący:

		Ilość dzieł	Ilość tomów
I.	Encyklopedye. Gazety	10	50
II.	Teologia. Dzieje kościelne w ogólności. Dzieje kościoła polskiego	72	87
III.	Książki nabożne. Spiewniki. Kazania	257	282
IV.	Szkoły początkowe i średnie. Książki wychowawcze. Książki dla dzieci i dla ludu	350	369
V.	Archeologia. Mitologia. Filologia. Lingwistyka	240	375
VI.	Filozofia. Estetyka	66	75
VII.	Prawo. Umiejętności polityczne. Ustawodawstwo. Projekty do praw. Dzienniki ustaw. Gospodarstwo społeczne. Kwestya żydowska	273	299
VIII.	Skarbowość. Statystyka. Asekuracya. Banki. Kasy oszczędności. Spółki zaliczkowe. Towarzystwa dobroczynności	266	339
IX.	Historya wszystkich krajów oprócz Polski	72	125
IXa.	Dzieje rzeczypospolitej polskiej. Zródła. Monografie. Pamiętniki. Szkice historyczne. Kompendya	274	329
IXb.	Dzieje porozbiorowe. Legiony. Wojny napoleońskie; IXc. 1815 — 1831; IXd. 1831 — 1846; IXe. Rok 1846; IXf. Rok 1848; IXg. Historya 1863 r.	129	151
IXh.	Historya i polityka bieżąca (broszur)	302	304
X.	Geografia. Etnografia. Topografia. Podróże. Opisy miast, budowli, tudzież zwyczajów, obrzędów i t. p.	223	246
XI.	Mapy i plany	11	11
XII.	Zoologia. Botanika. Mineralogia Geologia. Fizyka. Chemia. Farmacya	202	254
XIII.	Sztuka lekarska. Weterynarya. Balneologia (broszur)	495	500
XIV.	Matematyka. Astronomia. Mechanika	35	35
XV.	Wojskowość. Marynarka. Chów koni	18	19
XVI.	Gospodarstwo wiejskie. Leśnictwo. Górnictwo. Hutnictwo. Rybactwo. Gorzelnictwo	133	155
XVII.	Handel i przemysł. Rzemiosła. Technologia. Wystawy przemysłowe. Szkoły przemysłowe	111	118

		Ilość dzieł	Ilość tomów
XVIII.	Budownictwo. Inżynierya. Koleje żelazne ...	53	61
XIX.	Historya literatury. Dzienniki literackie. Noworoczniki literackie. Żywoty i pamiętniki literatów. Akademie umiejętności. Uniwersytety	518	896
XX.	Poezye	259	420
XXI.	Powieści........................	506	751
XXII.	Teatr	101	124
XXIII.	Historya sztuki. Żywoty i pamiętniki artystów. Technika sztuki. Katalogi wystaw sztuk pięknych. Nuty muzyczne	99	106
XXIV.	Rozmaitości	64	90
		5138	6557

Odbieraliśmy w roku ubiegłym te same czasopisma, co w poprzednich latach, to jest: Ateneum, Bibliotekę warszawską, Kraj, Myśl, Przegląd polski, Przegląd sądowy i administracyjny i Tygodnik ilustrowany, przysyłane nam po części bezpłatnie, po części za zniżoną opłatą, za co Szanownym Redakcyom tych pism składamy niniejszem serdeczne podziękowanie i polecamy Bibliotekę naszę na przyszłość ich względom.

Nie mniej poczytujemy sobie za obowiązek złożyć podziękowanie wszystkim tym osobom, które ofiarowanemi książkami zasiliły naszą bibliotekę i nazwiska ich zapisujemy tu na pamiątkę. Mianowicie ofiarowali:

	Ilość dzieł	Ilość tomów
Binder Wilhelm Dr.	38	58
Blumenstockowa Ludwikowa	15	22
Chotkowski JM. ks. prałat	1	1
Izba handlowo-przemysłowa brodzka	1	1
„ „ „ **lwowska**	1	3
Krechowiecki Antoni JMks. Dr.	68	81
Linhardt H. Dr.	9	10
Louis-Wawel J.	11	11
Łoś August hr.	4	4
Monat Henryk Dr.	1	1
Pilat Roman, rektor uniw. lwow.	1	1
Popowski Józef	1	1

Prezydyum Rady ministrów ...	616	663
Przesmycki Zenon Dr. ...	2	2
Przytulisko polskie w Wiedniu ...	7	8
Skałkowski Bronisław Dr. ...	1	1
Suchecki Mirosław ...	4	4
Szczepański Alfred ...	1	1
Towarzystwo polskie w Buenos Ayres ...	1	1
Twardowski Kazimierz Dr. ...	1	1
Wyczołkowska Anna Dr. ...	36	46

Nadto: J. O. książę **Jerzy Czartoryski** ofiarował Dwanaście obrazów Zygmunta Ajdukiewicza do dziejów Tadeusza Kościuszki (wyd. Fr. Bondego, Wiedeń 1891 fol.) a p. Jan **Seferowicz:** A. Grottgera Lituanią i Padoł łez (wyd. A. Kaczurby) tudzież Warszawę w r. 1861 (wyd. siostry Grottgera). Utwory A. Grottgera (wyd. A. Kaczurby) otrzymaliśmy także od J. W. hr. Władysława **Koziebrodzkiego**.

Pani Edwardowa **Rittnerowa** ofiarowała piękną i wygodną pułkę na książki.

Do zbiorku pamiątek ofiarował JW. hr. **Łoś** numizmat srebrny z czasów Zygmunta III.

Sekcya szkolna.

Do sekcyi tej należeli w roku ubiegłym książę Jerzy Czartoryski prezes, tudzież pp. Charkiewicz, Kłoskowski i Nowiński członkowie wydziału.

Sekcya zawiadywała nauką języka polskiego udzielaną dzieciom w lokalu stowarzyszenia „Zgoda“ i w naszym własnym; w pierwszym łącznie z komisyą wydelegowaną przez Zgodę, w drugim samodzielnie.

Z końcem roku szkolnego 1890/91 odbyły się w obu lokalach uroczyste popisy pod przewodnictwem JMks. prałata Ruczki, w obecności kilku posłów do Rady państwa i wielu członków tutejszych towarzystw polskich. Popisy te dowiodły, że dzieci przykładają się z ochotą do nauki a zarazem, że oboje państwo Kłoskowscy, którzy z szlachetną bezinteresownością udzielają nauki w naszym lokalu, tudzież obie nauczycielki w lokalu „Zgody“ t. j. pp. H. i C. Szeliżanki pracują z widocznym pożytkiem.

Dzieci, odznaczające się pilnością, otrzymały w nagrodę książki, na zakupienie których dostarczył funduszu hr. August Łoś.

Dzięki hojnej ofierze J. O. Księżny Maryi Czartoryskiej i darom rodaków przez nią zebranych, wysłaliśmy w roku ubiegłym znowu 11-cioro dzieci do kolonij wakacyjnych towarzystwa krakowskiego (w Sielcu i Rudawie), gdzie spędziły miesiąc sierpień.

Z początkiem roku szkolnego 1891/92 zapisało się na naukę języka polskiego w lokalu Zgody 36, w lokalu Biblioteki polskiej również 36 dzieci; i w obu lokalach nauka odbywa się tym samym trybem i udzielana jest przez te same osoby, co w roku poprzednim.

Sekcya literacka

do której należeli pp. Dr. Marcin Feintuch, Dr. Henryk Monat, Dr. Zenon Przesmycki i Dr. Fryderyk Zoll zajmowała się pod przewodnictwem Dra Przesmyckiego urządzaniem odczytów, które odbywały się w następującym porządku:

W styczniu 1891 Dr. A. Raciborski profesor uniwersytetu lwowskiego dokończył rozpoczętego w poprzednim miesiącu szeregu odczytów swoich z zakresu filozofii; w lutym Dr. Krypiakiewicz czytał: O niektórych objawach psychologicznych; w marcu i kwietniu odbywały się co tydzień odczyty Dra Zenona Przesmyckiego o literaturze francuskiej. W kwietniu miał także Dr. Ignacy Szyszyłowicz odczyt p. t.: O Tatrach.

Po przerwie, która trwała przez kilka miesięcy letnich, Dr. Marcin Feintuch odczytał w październiku pracę swoją: Z dziedziny prawa.

W listopadzie mieli odczyty: Antoni Zoll: p. t. Góral i Mazur; Dr. Marcin Feintuch: O skłonnościach serca. Dr. Kazimierz Twardowski: O podstawach wiedzy ludzkiej.

W grudniu: Dr. Henryk Monat: O literaturze niemieckiej; Dr. Zenon Przesmycki: O dziele Jan Prorok, Alfreda Nossiga na tle najnowszych prądów literackich.

Wydział Towarzystwa Biblioteki polskiej.

Skład Wydziału

Towarzystwa Biblioteki polskiej

w r. 1891.

Prezes: Ks. Jerzy Czartoryski.

Zastępca prezesa, oraz bibliotekarz: Stanisław Nowiński.

Sekretarz: Dr. Fryderyk Zoll.

Skarbnik: Dr. Hugo Linhardt.

Wydziałowi: Dr. Wilhelm Binder.
Edward Charkiewicz.
Adam Kłoskowski.
Jozef Louis Wawel.
Hr. August Łoś.
Dr. Zygmunt Pilat.
Jan Seferowicz.

Wykaz

obrotu funduszów Towarzystwa Biblioteki polskiej w Wiedniu za czas od 1. stycznia do 31. grudnia 1891.

Dochód.

Wyszczególnienie		razem zł.	razem ct.
Stan kasy z końcem roku 1890		222	83
Ze zaległości od członków za rok 1890 wpłynęło	55 zł. — ct.	—	—
Wpisowe i opłaty członków i uczestnikow	860 „ — „	915	—
Przychód nadzwyczajny na szkółkę . . .		16	—
Pozostała zaległość od członków: a) z r. 1890	40 „ — „	—	—
„ „ „ „ b) z r. 1891	122 „ 50 „	162	50
Razem .		1316	33

Rozchód.

Wyszczególnienie	razem zł.	razem ct.
Najem lokalu	420	—
Usługa i noworoczne	70	50
Opał, światło i wydatki gospodarcze	34	73
Zakupno i oprawa książek	123	25
Utrzymanie szkółek dla dzieci polskich w Wiedniu . . .	196	06
Trzecia rata za obraz zakupiony	10	—
Prowizya inkasanta 10%	39	05
Wydatki kancelaryjne i portorya	20	71
Druki	23	70
Wieniec dla zmarłego członka	15	—
Zaległości członków Towarzystwa	162	50
Stan kasy z końcem 1891	200	83
Razem . .	1316	33

Wiedeń, dnia 31. grudnia 1891.

Dr. Hugo Linhardt
skarbnik.

Członkowie Towarzystwa Biblioteki polskiej

w roku 1891.

Abrahamowicz Dawid, właśc. dóbr, poseł do R. P.
Ajdukiewicz Tadeusz, artysta-malarz.
Benoe Atanazy, właśc. dóbr, poseł do R. P.
Biliński Leon Dr., prezes dyrekcyi gen. kolei rządowych.
Binder Wilhelm Dr., radca prawny Banku austro-węgiersk.
Blumenstock Ludwik, urzędnik Banku dla krajów koronnych.
Borkowski Jerzy hr., właśc. dóbr, poseł do R. P.
Borkowski Miecz hr., właśc. dóbr, poseł do R. P.
Borodzicz T. B., kompozytor.
Charkiewicz Edward, profesor gimnazyalny.
Chłędowski Kazimierz Dr., podkomorzy.
Cieński Stanisław, właśc. dóbr, poseł do R. P.
Czajkowski Władysław, właściciel dóbr, poseł do R. P.
Czartoryski Jerzy Książę, tajn. radca, czł. Izby p.
Czartoryska Marya Księżna.
Czartoryski Witold Ks., właśc. dóbr.
Czartoryska Jadwiga, Księżna.
Czartoryska Wanda Księżniczka.
Czecz-Lindenwald H., właśc. dóbr, poseł do R. P.
Czyszczan Maciej, radca dworu.
Deymowa Tekla.
Gniewosz Edward, poseł do R. P.
Gniewosz Włodz., właśc. dóbr, poseł do R. P.
Gołuchowski Adam hr., poseł do R. P.
Hompesch Ferdynand hr., właśc. dóbr, poseł do R. P.
Inländer Adolf, literat.
Jasiński Stan., urzędnik minist.
Jedrzejowicz Adam, właśc. dóbr, poseł do R. P.
Kaczorowski Bron. Dr., lekarz.
Klatecki Władysław, urzędnik arch. m.
Klucki Stanisław, właściciel dóbr, poseł do R. P.
Kluczewski Michał, drzeworytnik.
Kłoskowski Adam, urzędnik kolei połuduiowej.
Kniaziołucki Seweryn Dr., referent c. k. uprzyw. Zakładu Kred. ziemskiego.
Kornfeld Edmund Dr., adwokat
Korwinowa Leonia, właśc. dóbr.
Kotykiewicz Teof., fabrykant.
Koziebrodzki Wład. hr., właśc. dóbr, poseł do R. P.
Kozłowski Włodzimierz, właśc. dóbr, poseł do R. P.
Kraiński Wład., właśc. dóbr, poseł do R. P.
Krechowiecki Antoni Dr., ks. kaznodzieja polski w Wiedniu.
Lanckoroński Karol hr., właściciel dóbr, członek Izby Panów.
Landesberger M. Dr., adwokat.
Lewartowska Marya, baronowa.
Linhardt Hugo Dr., sekretarz minist.
Louis-Wawel J., radca dworu.
Łopuszański E. Dr., urzędnik prok.
Łoś August hr., właśc. dóbr, poseł do R. P.
Łukasiewicz Włodzimierz Dr., lekarz.
Miczyński J. Dr., urzędnik prok.
Mieses Herman Dr., właśc. dóbr.

Mochnacki Włodz. Dr., urzędnik sąd.
Moldauer Dr.
Monat H. Dr., literat.
Mossorowa Pawłowa.
Natanson Karol Dr., lekarz.
Nowiński Stanisław, redaktor dziennika ustaw państwa.
Pepłowski Ludwik, radca dworu.
Pilat Zygmunt Dr., koncypista minis.
Piniński Leon hr., właśc. dóbr, poseł do R. P.
Podgórski Edward, radca prawny Banku austr.-węgiersk.
Potocki Roman hr., podkomorzy, czł. Izby p.
Przesmycki Zenon, literat.
Raczyńska Karolina, właśc. dóbr,
Rakwicz Leon Dr., prezes senatu w najw. tryb.
Rappoport Arnold Dr., adwokat, poseł do R. P.
Rauchinger Henryk, artysta-malarz.
Rittner Edward Dr., naczelnik sekcyjny.
Rosenstock Maurycy Dr., właśc. dóbr, poseł do R. P.
Rozwadowski Tomisław, właśc. dóbr, poseł do R. P.
Rybkowski Tadeusz, artysta-malarz.
Sapieha Adam. Książę, czł. Izby p.
Sapieha Jan, Książę właśc. dóbr,
Sawicki Jan, urzędnik minis.
Seeliger, Dr., urzędnik minis.
Seferowicz Jan, radca dworu.
Skałkowski Bronisław Dr., lekarz.
Sławikowski Tadeusz, urzędnik Banku dla krajów koronnych.
Smoluchowski Wilhelm, radca dworu.
Sommerowa Antonina.
Stadnicki Jan hr., właśc. dóbr, poseł do R. P.
Stefanowicz Stefan, właśc. dóbr, poseł on R. P.
Stein S. Dr., adwokat.
Straszewski Maur. Dr., właśc. dóbr, poseł do R. P.
Struszkiewicz J., właśc. dóbr, poseł do R. P.
Szawłowski Tadeusz Dr., radca minist.
Szczepański Alfred, sekretarz Banku dla krajów koronnych.
Szlachtowski Stanisław Dr., sekretarz minist.
Szczepanowski Stanisław, właściciel dóbr, poseł do R. P.
Szyszyłowicz Ignacy Dr., docent uniw.
Tarnawski Aleksander Dr., urzędnik minist.
Twardowski Pius, starszy radca skarbowy.
Tyszkiewicz Zdzisław hr. właściciel dóbr, poseł do R. P.
Wodzicki Ludwik hr., tajny radca, członek Izby Panów.
Wolfarth Franc., właśc. dóbr, poseł do R. P.
Wyczołkowska Anna Dr.
Zaleski Filip, Eksc. c. k. minister.
Zaleski Kazimierz, starszy inspektor Tow. kolei państwa.
Zaleski Wacław, urzędnik namiestnictwa.
Zoll Fryd. Dr., urzędnik minist.

Przystąpili w grudniu r. 1891:

Adamkiewicz Dr., prof. uniwersytetu.
Chulawski Adolf Dr., urzędnik minis.
Köller Hieronim Dr., urzędnik minist.
Leszczyński Adam, urzędnik minist.
Marcinkowski Dr., lekarz.
Rodakowski Henryk, artysta.
Winnicki Mikołaj Dr., lekarz.

Drukiem J. N. Vernaya w Wiedniu.